

Beschrijving

Historisch overzicht

Het kasteel van Schendelbeke wordt voor het eerst vermeld in een oorkonde van Gilles le Brun uit 1243 voor de abdijs van Beaupré in Grimminge. Jan Ghellinck I (ca. 1250- vóór 1304) wordt in een oorkonde uit 1335 vermeld als bounkeer van het kasteel in Schendelbeke. Het is onduidelijk of Ghellinck een nieuw kasteel bouwde of het kasteel herbouwt. Sommigen gaan ervan uit dat Ghellinck het kasteel omstreeks 1300 grondig herbouwt. Het is echter ook mogelijk dat in de oorkonde uit 1243 het oude uit de 11e-12e eeuw stammende kasteel wordt bedoeld. In dat geval is het zeer wel mogelijk dat Jan Ghellinck omstreeks 1300 een nieuw kasteel bouwde.

Jan Ghellinck II (circa 1280-1333) liet het kasteel, nadat hij in 1333 kinderloos stierf, na aan de priester Jehan Ergot of Hergoet. Uit de al genoemde oorkonde van 8 maart 1335 blijkt dat Colard van Bailleul, heer van Rousoit en van Boelare, en zijn vrouw Mathilde van Liedekerke de burcht van Schendelbeke gekocht hebben van deze Jehan Ergot of Hergoet op de uitdrukkelijke voorwaarde dat ze dit kasteel opnieuw zullen verkopen aan de graaf van Vlaanderen, Lodewijk van Nevers, als deze hen daarom vraagt, en wel voor dezelfde prijs. Als de graaf binnen twee jaar geen verzoek tot verkoop doet, dan moeten ze het kasteel openhouden voor de graaf en zijn troepen. Zij moeten bovendien beloven dat dit "versterkte huis", in geval de graaf het niet koopt, steeds in het bezit van het huis van Boelare blijven zal. In deze oorkonde wordt vermeld dat Jan Ghellinck (of Geilinc), een bekende Geraardsbergse patriciër, het kasteel heeft gebouwd. Het bestond volgens dezelfde oorkonde uit een maison, basse court en een coulombier en werd in leen gehouden van de graaf van Vlaanderen. Het geheel bestond dus uit een huis (kasteel) met neerhof en duiventil.

Een maand later op 7 april 1335 geeft de graaf opdracht aan zijn baljuw van het Land van Aalst om iemand uit de omgeving aan te stellen om te onderzoeken welke herstellingsmerken noodzakelijk zijn en de kosten ervan te ramen. Op 31 mei 1335 verklaren de heer en de vrouw van Boelare zich akkoord met

de verkoop van het kasteel aan de graaf van Vlaanderen. De graaf betaalt 20 pond groot voor het huis, het neerkhof, de duiventoren en vier en half bunder (ca. 6 ha) grond en 20 pond als vergoeding voor toernoopaarden en 50 solidi groot voor gedane kosten.

Op 2 december 1336 is de aankoop van de heerlijkheid Schendelbeke door de graaf van Vlaanderen een feit. Het onderliggende doel van de aankoop van het kasteel van Schendelbeke was de versterking van de oostgrens van het Graafschap (met Brabant). Uit een oorkonde blijkt dat in 1338 enkele vestingwerken langs deze oostgrens van Vlaanderen (grotendeels gevormd door de Dender) worden geïnspecteerd. Dit alles is wellicht bedoeld om de oostelijk grens van het graafschap en meteen ook van het Franse Rijk te versterken. In 1373 versterkte de nieuwe graaf van Vlaanderen, Lodewijk van Male (1330-1384) het kasteel om het zo te kunnen laten dienen als steunpunt voor zijn troepen. Van Male stelde Lodewijk van Reingersuliete, baron van Boelare aan als slotvoogd. In 1381 werd het kasteel echter door de Gentenaars tijdens de Honderdjarige oorlog (1337-1453) veroverd en platgebrand. Van Ringeruliet had de verplichting op zich genomen het kasteel in goede staat te houden en diende het dus meer op te bouwen (te herstellen). Omdat dit hem veel geld kostte vroeg hij aan de hertog van Bourgondië (Filips de Stoute) hem het 'huis' met de drie stukken weide (drie bunder, ca. 4 ha) eromheen af te staan in volle erfelijke eigendom. Dit verzoek werd in 1389 ingewilligd.

Ruim een eeuw later zou het kasteel meer deel uit gaan maken van het strijdgemeel. Ditmaal van de stad Gent tegen de Bourgondische hertog Filips de Goede. De aanleiding voor de oproer was de centralistische politiek van Filips. Gent wilde, als laatste Vlaamse stad echter aan zijn autonomie vasthouden. Om weerstand te bieden aan de hertog, werd niet alleen de stad, maar ook het omliggende platteland gemobiliseerd. Daartoe werden enkele versterkingen ingenomen om van daaruit de hertogelijke troepen te kunnen bevechten. Achtereenvolgens werden de kastelen van Gavere, Poelke en Schendelbeke ingenomen om van daaruit respectievelijk de gebieden rond de Leie, Schelde en Dender te kunnen controleren. Vanuit het kasteel werden sinds haar verovering eind 1452 regelmatig

strooptochten georganiseerd.

Op last van de hertog werd het kasteel onder leiding van Jean de Croy, als represaille tegen de strooptochten, belegerd. Het relaas van deze verovering is uit meerdere historische documenten bekend. De belegering van het kasteel zelf duurde drie dagen; namelijk van maandag 25 juni tot woensdag 27 juni 1453. Het kasteel werd beschoten met zware donderbussen, 'soe dat sy de torren [de toren] ende de muren t' allen zyden doorschoten'. Na de verovering bleef de hertog nog drie dagen bij het kasteel om er op toe te zien dat het kasteel werd 'afgebroken' en om de krijgsgeslagenen te berechten. Op aandringen van Jean van Croy kregen de krijgsgeslagenen allen de doodstraf. De Gentenaars werden aan de bomen bij het kasteel opgehangen, met uitzondering van hun overste Jan van Waesberghe, deze werd aan de valbrug van het kasteel opgehangen. Vervolgens trok de hertog naar Poelke en Gavere om daar de kastelen in te nemen. Bij dit laatste kasteel werd de beslissende slag geleverd.

Bron: Onroerend erfgoed